Ն 53 — 1885 ՕԳՈՍՏՈՍ 3 ՇՈՒՐԱՆ ԷՐԹԷՍԻ —)(— 1302 ԶԻԼԳԱՏԷ 4 — ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԻՆԻ

40 ԹԱՐԱՆ

ՃԷՐՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

40 ԹԱՐԱՆ

ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵԼԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 ԱՅԼԷՔ	6 ԱՅԼԷՔ	3 ԱՅԼԷՔ
ՍՊԱՄՈՒՆ	200 ՂՐՇ.	105 Ղ.	55 ՂՐՇ.
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	—

Մէջհիսիէ 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՅԱԹԼԱՐԸ

Լինի, Շնի վէ Ցինի սահիֆէ ղրշ. 6
Վիւնճիւ սահիֆէ . . . . . » 3

Մէվատը Նաֆիյա տաիր պէնտէր մէճմանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրաղ իատէ օլունմայաճագ տըր։

Իսարէխանէսի, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինէ Նումէրո 20 Ճիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր։ Քէազիֆէի մէվատտ հագգընտա կոպէթանլն սահիպ վէ մէսուլը ՑԻԳԱՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՆՆԻ ԻՒՔ ՀԱՎ ԱՏԻՍ

Մ-ԱՅԼԻՒ-Է Բ-ՕՐԸՆ պէյանընա կէօրէ։ Յէրսաատէթ Իթալիա սէֆիրի գօնթ Գօրթի՝ Ավաթրիանըն Գաբլապատ գաբլըճաարընտա պուլունտըղը, վէ մէէզունիյէթինին միւտտէթը պագիյէսինի կէչիրմէք իւզրէ Իթալիայա ավտէթ իթմէք նիյէթինտէ օլտուղը հալտէ։ տօղրուտան տօղրուլա Յէրսաատէթէ կէլմէյէ մէճպուր օլմուշ տըր։

Մէգքիւր կազէթանըն իլավէթէն պէյանընա կէօրէ, սէֆիրը միւշարէյէհին պէօյլէ ալէշ ուէլէ հարէքէթ՝ Ինկիլթերրա մուրախասը Սրբ Հէնրի Տըրբըմընա Ուօլիքնէ Յէրսաատէթ վիրուտինէ վէ Իթալիա տէվլէթի Թարաֆընտան վէրիլէն պաղըգարարլարա միւսատրֆ կէլտիկինտէն նաչի էնդարը տրգաթը ճէլպ իթմիշ տիր։ Ինկիլթերրա տէվլէթինին Բօմա սէֆիրի պուլունան Սբր Սավիլ Լիւմէյին տախի Բօմայա ավտէթ իթմէսի՝ էնդարը տրգաթը ճալիպ օլմուշտըր։

—

Սուտան մէսէլէսինին թէսվիրսի խուսուսընա տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ Ինկիլթէրա տէվլէթի պէյնինտէ պիր իթիլաֆը էֆքարը զուհուր իտէր իթմէզ, Իթալիա հիւքիւմէթի Գրբ. մըզը տէնիզտէ իսթիլա իթմիշ օլտըղը Մասուա լիմանընը թախիլիյէ իտճէք իմիշ։

—

Մոնթէ-Ն Տէրբ-Բէյ կազէթասընին պէյանընա կէօրէ, Լօրտ Սալիսպէրիին վարցէնէ մէ վիճէնայա պիր սէյահաթը վուգու պուլաճաղընա տաիր շու

ԱՀՎԱԼԸ ԽԱՐԻՃԻՑԻ

ԻՆԿԻԼԹԵՐՐԱ բոլիթիգասընը, եալընըզ պիր վիւքէլա թէպտանուլի իլէ ֆէվգէլատէ պիր էհէմմիյէթ քէսպ էյլէմիշ օլտուղընը, վէ ուժումի ճիհան բոլիթիգասընա պիր բէհպէ-ը էվվել օլաղ տէրեճէսինէ կէլտիկինի, պունտան էվվէլքի պէնտէրիմիզատ մէգտաբը քիֆայէտէ իյդահ էյլէտիք։

Ագիանիսթան վէ Մըսըր մէսէլէլերի գաթիէն հալլ օլունանա տէկին, էկէր նէֆսի էվբօբատա, ալէմի բոլիթիգայը մէշղուլ իսէճէք մէժուլին զայրը պիր տիկէր մէսէլէ զուհուր իթմէզ իսէ, պու հալ պէօյլէճէ տէ-ղամ իտէճէք տիր։

Մըսըր մէսէլէսի, Սբբ Տըբմընա Ուոլիքն բայիթախթըմբզը դիարէթ էյլէմէսի էսնասընտա էկէր գաթիէն հալլ օլունամազտա պիլէ, պէօ-միւք պիր միշքիլաթատա տիւշար օլամայրգ, անճագ պիր ազ տա-հա թէխխիւրատ գալահաղընտան, երնէ ռիճհանիյէթ Ագիանիսթան մէսէլէսինտէ գալաճագ վէ հէր քէս օնա մէրագ իտէճէք տիր։

Անճագ էկէր Մըսըր մէսէլէսինտէ տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ Ինկիլթէրրա տէվլէթի պէրինտէ իթթիֆագա պէյնվէր գաթի պիր հիւանի իմթիդաճ գուհուրա կէլիր իսէ, Ագիանիսթան մէսէլէսինին պիր սուրէթը տիկէր քէսպ իտէճէլի տէ մուհագ-գաղ կէօրինտիւիլինտէն, Մըսըր մէսէլէսինին էհէմմիյէթը ալիմէսի, եալընըզ պու խուսուստա մահֆուզ պուլունմագտա տըր։ անքն իշին նէթիճէսինէ մէրագ իտիլիյօր։

Ինկիլթէրրանըն տախիլ վէ խարիճի բոլիթիգասընտա աղ չօղ պիրիպիրլէրինէ մուխալիֆ պուլունան իքի ադիմ ֆըրգալար, եանի կլատսթօն ֆըրգասը իլէ Սալիզպէրի ֆըրգասը, պիր խուսուստա քեամիլէն պիրլէշմիշ օլուպ, հէր նէ գատար ամէլիյաթ թէֆէրրուաթընճա էլան պէյնէրինտէ պիր տէրէճէլէտէք միւպայէնէթը էֆքեար կէօրիւնմէքտէ իսէ տէ, սալընտա զէրրէ գատար պիր ֆարգլարը պուլունմըյը, էէքմիճուտա հարէքէթ էյլէմէյէ հազըր տըրլար։

Եանի Հինտիսթանըն հէր նէվի թէճավուզաթա գարշը մուհաֆազա իսլամէսի թէտպիրլէրի խուսուսունտա միթթէֆիգ տիրլէր։

Թէֆէրրուաթ նէվինտէն օլան մուպայէնէթը էֆքեար չունտան իպարէթ պուլունույօր։

Կլատսթօն ֆըրգասը, Հինտիսթանը Ագիանիսթանտա մուհաֆազա իթմէք էֆքեարընա մայիլ պուլունալրգ, Ռուսլար հէր նէ վազըթ ասըլ Հինտիսթան հուտուտընա սօգուլուրլար իսէ օլ վագրթ իշին իճապընա պագմագ թասավվուրընտա պուլունույօր։ վէ հաթթա Ռուսլարլարը ասըլ Հինտիսթանա էլ ուզաթմալարընա տա ինանմագ իսթէմէյիպ, չայէտ էկէր էօլէ պիր հալ

վագը օլուր իսէ Հինտիսթանըն բէք գօլայլըգլա մուհաֆազա իտիլէճէյի իթիգասընտա պուլունմագտա տըր։

Սալիզպէրի ֆըրգասը իսէ բէք տէ պու էֆքեարտա պուլընմայրգ, Ռուսլարը եարը եօլտա գարշլամագ իշին, նէֆսի Ագիանիսթանտա անլերի սէ-լամլամագ իսթէեօր։

Ասքէրի ֆըրգա տախի իքի թարաֆա թագսիմ օլուպ, պիր թարաֆը կլատսթօն ֆըրգասընը վէ տիկէր թարաֆը տա Սալիզպէրի ֆըրգասընը էֆքեարլարընա գուվվէթ վէրմէքտէ տիրլեր։

Հէր իքի թարաֆը տախի էֆքեարլարընա թագվիէթ վիրճճէք սէպպէլէր էքսիք օլմատըղընտան, պու սէպպէլերին տէրէճէի էհէմմիյէթլերինի պիրիպիրինտէն թէֆրիգ էյլէմէք իշին, մէսէլէտէ շուգատար էհէմմիյէթլի պիր մէվզը թութմուշ օլան ասըլ Ագիանիսթանընը հալինի պիր քէրրէ կէօզտէն կէշիրմէք, ֆահիշէտէն խալի օլամագ։

* * *

ԱՖՂԱՆԻՍԹԱՆ մէմալիքի, 225,000 միլրէպպա միլ վիւսաթընտա ճէսիմ պիր միլք՝ օլուպ, էքսէրիսի Միւսլիման օլարընը հալտէ 5 միլիոն էհալիսի պուլունմագտա տըր։

Տիւնեա իւզերինտէ Ագիանլար գատար հիլէքեար վէ տօսթլուգլարընա վէ տիւշմէնլիքլերինէ էմնիյէթ խալիմէյէն պիր գավմ տահա պուլմագ էրէյիճէ պէօյիւք պիր զահմէթ տիր։

Կլատսթօն ֆըրգասընը՝ Ագիանիսթանը միւտաֆաա էյլէմէք իւզրէ օրայա պիր Ինկիլգ օրտուսու կէօնտէրիլմէսինէ բէք տէ մէյեալ պուլունմատըղընա էն պայլրճա սէպպէլէրտէն պիրի, պու էմնիյէթսիզլիք տիր։

Տիկէր պիր սէպպէ տախի, Ագիանիսթանտա Ռուսլարա գարշը մուհարէպէ իթմէք միշքիլի տիր։

Ագիանիսթանըն էքսէր մահալլէրի, տէնիզ զէմինինտէն 4000 Ինկիլգ աեաղը եիւքսէքլիյինտէ պուլունուպ, իգլիմի պէօյիւք թէպէտիւլլերէ թապի պուլունմագտա, վէ զըլըն ֆէվգէլատէ սօուգ էթտիի կիպի, եաղընն տախի տէրէճէի նիհայէտէ սրճագ իթմէքտէ տիր։ խուսուսսի իլէ օվալարտա։

Վէ չիւնքի Ինկիլթէրրանըն Ռուսպայա գարշը վագը օլաճագ մուհարէպէսի, էօյլէ պիր դաչ այտան վէ պիր սէնէտէն պիթէճէք պիր իշ կէօրիւնմէզ, իմտի պու իգլիմ միշքիլի ֆիլհագըգա էօյլէ բէքտէ եապանա աթըլաճագ էնկէլլերտէն ատտ օլունամայրգ, անքն իւզերինէ պիրազ տիշիւնմէք լազըմ տըր։

Շիմտի կէլէլիմ պինէֆս քէնտի տախիլլերինտէ տայիմա պիրիպիրլերինին գանընա սուսամշ օլան Ագիանլարընը թապիաթընա նէ տէրէճէլտէք էմնիյէթ օլունապիմէսի մատտէսինէ։

Լիվվել էմրտէ չուրասընը պիլմէք լազըմ կէլիր քի, Ռուսլար Ագիանիսթանը քեամիլէն զապթ էյլէսէլէր պիլէ, Ագիանիսթանտան Հինտիսթանա կէչէճէք թայպէր վէ Պոլան կէչիտլերի Ինկիլիզլերին զապթընտա պուլունարգճա, Ռուսլարընը նէ միշքիլերէ վէ նէ պէօյիւք էնկէլլերէ թէսատիւֆ իտէճէքլերի չու գատարընտան տախի անլաշըլապիլիր քի, Պալգանլարտաքի Շիրգա վէ թային պօղազլարը, մէգքիւր թայպէր վէ Պոլան կէչիտլերի եանընտա, ատէթա պիրէր բայիթախթ ճատտէլերի գօլայլըղընա թապի պուլունմագտա տըրլար։

Վագը 11ինճի, 13իւնճի, վէ 18-ինճի ասըլարտա, թայպէր կէչիտլեր տէն կէչիլպ Հինտիսթան չըղնանըշ իսէ տէ, օլ վագըթլարտա մէգքիւր կէչէտ, Ինկիլթէրրա կիսի գուվվէթլի պիր տէվլէթ մուհաֆազասը թահթընտա պուլունմագտա տէյիլ իտի։

Ֆագաթ պէզ Ագիանլարըն նէ տէրէճէյէտէք էմնիյէթ իտիլէպիլիր պիր գավմ օլտուգլարընտան պահս իտէճէք իտի։

1838 սէնէսինտէ, Իրանլլար, Ռուսիայլարը էնթրիգալէրինտէն թէշվիգ օլունարագ Ագիանիսթան մէմալիքինէ թէճավուզ իթթիքլերինտէն, Ինկիլզլէր, պինէֆս Ագիանիսթան մէմալիքինին սէլամէթի իչիւն իւլքէի մէգքիւրը իշղալ իթտիլէր։

Ֆագաթ իչ սէնէ սօնրա, ուժում Ագիանլար աեագլանըգ Ագիանիսթանըն մուհաֆազասընա թտեին օլունան Ինկիլգ ասաքիրինի հէման քեամիլէն մահվ իթտիլէր, վէ պունըն իւզերինէ մէմալիքը մէգքիւրէյէ տիկէր պիր Ինկիլգ օրտուսու կէօնտէրիլպ Ագիանլարտան ալզը ինթիգամ օլունտուգտան սօնրա, Ագիանիսթան թէքրարէն Ագիանլարա թէրք իտիլպ, Ինկիլզլէր կէրի չէքիլտիլէր։

1879 սէնէսինտէ, Ագիանիսթան Էմիրի Շեր Ալի, Ռուսիա տէվլէթի թարաֆընտան կէնտէրիլէն հէյէթ սէֆարէթի գապալ իտիպ, Ինկիլթէրա տէվլէթի թարաֆընտան կէնտէրիլէճէք տիկէր պիր հէյէթ սէֆարէթի գապալ էյլէմէք իսթէմէտիկնտէն, Ինկիլզլէր թէքրարէն Ագիանիսթան մէմալիքինէ կիրիպ, Գանտահար չէհրինի վէ Քեապիլ նամ լայիթախթը գապթ իթտիլէր, Ռուսիա հէյէթը սէֆարէթինի տիշարը միւրտիլէր, վէ քէնտի հէյէթը սէֆարէթլերինի Քեապիլ չէհրինտէ եէրլէշտիրտիլէր, վէ Ռուսիայա ֆիքրար իտէն Էմիր Շեր Ալի տախի օրատա վէֆաթ իթտի։

Շեր Ալինին օղու Եագուպ խան, Ինկիլզլեր իլէ պիր սուլհ ահանամէսի ազտ էյլէտի իսէ տէ, անճագ պիր այ սօնրա Ագիանլար, Ինկիլզ սէֆիրի Սըր Լուի Գավանեարիի վէ քէնտի Ինկիլզ մայէթինի գահպէ-լիքլէ գըլըճատան կէչիրտիքլերինտէն, Սըր Ֆրէտերիք Ռոպերթս նամ Ինկիլզ ժէնէրալը Ագիանիսթանը չըզնատը, Քեապիլ վէ Գանտահար չէհիրլերինի զապթ իթտի, Գավանեարինին վէ մայէթի մէվճուտունըն գաթիլլերինի պիրբէ պիրբէ թուպ ատտը, վէ Ագիանլարը գրա գըվրագ իթտիքտէն սօնրա, թէքրարէն կէրի չէքիլտի։

Օլ վագըթ էմիրը լահրդ Ապտիլ Բահման խան հազրէթլերի՝ Ինկիլզլեր մարիֆէթի իլէ Ագիանիսթան հաքիմի նասպ օլունուպ, քէնտի թէքմիլ սէնէվի վարիտաթը անճագ 400,000 Ինկիլզ լիրասը հիսապ օլունմագտա իքէն, օլ կիւնտէն պէրու, Հինտիսթան Ինկիլզ խազինէսինտէն տախի քէնտիսինէ 120 000 Ինկիլզ լիրասը թախսիսաթ պազանմըշ տըր։

Իշթէ Ագիանլարըն սատագաթը տէրէճէսի պու բատտէլէրտէ օլուպ, պու հալտէ, կլատսթօն ֆըրգասընը՝ քէնտիլէրինէ էմնիյէթ իտիլմէմէսի, վէ քէնտի ուղուրլարընա թէք պիր Ինկիլզ ասքէրի ֆէտտա իտիլմէմէսի էֆքեարընա գարշը սէօյլէթճէք գուվվէթլի պիր սէօղ տախի սէօյլէնէմէյօր։

* * *

Ռուսիատա, Ինկիլթէրայա գարշը զուհուրա կէլէն սան հէյէճան քեամիլէն թէքրին իտիլմէմէյիպ, հէր նէ գատար Ագիանիսթան մէսէլէսինին սուլհէն թէսվիյէսինէ բէք պէօյիք իւմիտլէր պուլունմագտա իսէ տէ, հիւքիմէթ, կէրեք հէր նէվի իհթիմալլերէ գարշը հազըր պուլունմագ, վէ կէրեք Ռուսիա էհալիսինին միգաճընը օխշամագ իչիւն, պէրէն վէ պահրէն թէտարիքեամը հարպիէսինի տէ պիսսիթիւն մէն էյլէմիշ տըր։

Պու արատտա տէվլէթը միշարէ-լէյհանըն կէրեք գարաճա վէ կէրեք տէնիդճէ գուվվէթի արզ ու տմիգ թէկիբ իտիլմէքտէ օլուպ, նիհայէթ չու գաձի նէթիճէ հուսուլէ կէլմէյ տիր։

Ռուսիա տէվլէթինին սուլհ վագթինտէ տարիա սիլահ թահթընտա պագը սոգատըղը ասաքիր 780 000 նէֆէր օլուպ, հինի մուհարէպէտէ պու ասաքիրին մըգտարը, 2·300·000 նէֆէրէ պալիգ օլապիլէճէք տիր։

Գուվվէի պահրիյէսի տէ չունտան իպարէթ պուլունույօր։

Իշէ եարայան զըրհլալար 14 գըթա իշէ եարամայան զըրհլալար 27 գըթա, ախշամ սէֆինէյէր 48 գթա։

Ինկիլթէրրանը գուվվէի պահրիյէսի տէ չու հալտէ տիր։

Իշէ եարայան զըրհլալար 46 ատէտ, իշէ եարամայան զըրհլալար 21 ատէտ, ախշամ սէֆինէյէր 181 ատէտ, պահրիյէ ասաքիրի վէ թայֆա 60 000։

ՄԻԼԼԷԹ

ՄԷՃԼԻՍԸ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

—

Միլլէթ Մէճլիսը Ուժումիսի տիւն Գալաթատա Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլերինին Նախագահութիւնը վէ Եուսուֆեան Տիգրան էֆէնտինին Ատենապետութիւնը թահթընտա իճթիմա իտէրէք, 44 երեսփոխան հազըր պուլունմըշ տըր։

Մէճլիս սաաթ 2½ տա քիչատ օլունուպ, Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլերի՝ քէլամէ աղազ իտէրէք, քէնտի Բաթրիգլիք Պէրաթը Ալիչանըյա Թրապիզոն Առաջնորդը Սրուանձտեանց Տ. Գարեգին Մ. վարդապետին առաջնորդլըգ Պէրաթը Բաթրիգխանէյէ վիրուտ իթտիկինի, վէ պու Պէրաթլարըն էվվելքի Պէրաթլարա թէմամըյա մութապգ օլտըղընը մանէ մէճլիսէ մէճլիսէ թէպլիգ իթմիշ, վէ Բատիչահը առաջէթբէնահ էֆէնտիմիզ հազրէթլերինին ֆիւզունիի էյյամը էօմր ու չէվգէթընճէհինշահիլերի իչիւն տուաէր իտուպ, Սատրազամ վէ վիքէլի ֆիխամ հազտրաթը հագգընտա տախի ինբաթ թէմէննիյաթտա պուլունմազ տըր։

Հէյէթը մէճլիս՝ գըյամէն, իշպու տուալարա ամինխան օվմուշ տըր։

Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլերի՝ մէգալէի մէգքիւրէյէ խիթամ վէրէճէյի սրբատա, վիլայաթտա մէճլիսը իտարէէրտէ Առաջնորդարը թէզատիւմ վէ ռիճճհանիյէթի (առաջնութիւն) մէսէլէսինին տախի անգարիպ թէսվիյէբէպիր օլաճաղընա պէյանը իւմիտ իթտիքտէն սօնրա, պու կիւնքի (եանի տիւնքի) մէճլիստէ Ընծայարան մէսէլէսինին միգաքէրէ օլունմամասընը թավսիյէ իթմիշ տիր, չիւնքի Քաղ. ժողով՝ մէսէլէի մէգքիւրէյի խաուն ժողովա կէօթիւրիւպ անքն բէյլինի ատրգտան սօնգրա քէնտի բէյլինի Միլլէթ մէճլիսինէ արգ ու պէյան իտէճէքմիշ։

Մէճլիս՝ Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլերինին նութգընը իսթիմատէն սօնրա, մուամէլաթը գալէմիյէ նագլ իլէ Զերագ Գասպար էֆէնտինին էսպապը մուճիպսիզ իսթիֆասընը գապուլ իթմիշ տիր։

* * *

Գումգաբու, կէտիկ բայա վէ Գումգաբու տիյարբսընը կէնի ինթիխապ օլընան վէ ֆագաթ իսթիֆա իտէն 11 երեսփոխանլարընտան եալընըզ պիրի ձէնազեան Եբամ էֆէնտիսթիֆասընը կէրի ալմըշ օլարղընտան, Միլլէթ մէճլիսի՝ կէրէք էֆէնտիմիզինին վէ կէրէք իդմիր երեսփոխանը Տիլպէրեան Գոզոս էֆէնտինին ինթիխապլարընը թաստիգ իթմիշ տիր։

* * *

Տիւնքի մէճլիստէ 1883 սէնէսինին Զրնճը, վէ սէնէի հազրէթլերին ՅՆճի իճթիհատլարընը գապիթանատէրի թաստիգ օլունմուշ տըր։

* * *

Ատենապետ էֆ. Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլերինին պիր ազ էվվել վագը օրան պէյանաթընը գիբր իլէ, զաթը հազրէթը Շէհրիյարիէրի թարաֆընտան Էրզէնի Բաթրիգլիք Պէրաթը ալիշանընընն իթա վէ իհսան պույրուլմըշ օլմասընտան տօլայը Միլլէթ նամընա պէյանը թէշէքքիր վէ մահմիտէթ էյլէմիշ տիր։

Գատէհու Եուսուֆեան էֆ. Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլերինին թէքլիֆի մուճիպինճէ, Ընծայարան մէսէլէսինտէն սարֆը նազար իտիրէք, իքինճի պէյան իթմիշ օվմագա, մէսէլէի մէգքիւրէ՝ տիւն միւզաքէրէ օլունմամըշ տըր։

* * *

Պունը միթթէգբէն մէճլիսը մէգքիւրտէ, Ս. Երուսաղէմ Միաբանութիւնը Թարաֆընտան Ֆէնտրիսի օլտուղընը տիւնքի նիւսխէ-միզտէ եազտըղընը 1884—85 մուհասէպէսիյէ բաբարթօսը վէ 1885—86 պիւտժէսի գրաաթ օլունմըշ տըր։

Ս. Երուսաղէմ Միաբանութիւնը՝ էվրագը մէգքիւրէ իլէ մէճն կէօնտէրտիկի բաբարթօտա, Լուսաբարակտ Տ. Սահակ եպիսկոպոսըն վէֆաթ իթտիկինի, վէ անքն էէրինէ խապպաեան Տ. Սահակ վարդապետին թային օլունտրղընը պէյան իթմիշ տիր։

Գեզալիք բաբարթօի մէգքիւրտէ ձիպրաիլ Կարկուր էֆէնին մուամալէհ Միաբանութիւն ալէհինտէ իգամէ իթտիկի տավատան տախի պահս օլունարագ, պու տավատա միւտտահի մուամալէյինին հագգըսը օլտուղը վէ արագիի միւնազիռնֆիհ իւզերինէ հիչ պիր հագգ թէսարրուֆը պուլունմատըղը զիբր ու իշար օլունմըշ տըր։

Միլլէթ մէճլիսի Ս. Երուսաղէմ Միաբանութիւնը Թարաֆընտան կէլէն էվրագը մէգքիւրէնին քեաֆֆէսինի Համարակալութեան Դիւանա հէվալէ իթմիշ տիր։

* * *

Պատէհու Մէճլիս՝ Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլերինին թէքլիֆի մուճիպինճէ, Օրակարգտաքի պիրինճի Ընծայարան մէսէլէսինտէն սարֆը նազար իտէրէք, իքինճի Կրօն. ժողով մուհասէպէսի մէսէլէսինէ նազը միւզաքէրէ իթմիշ օվմաղա, Տօգթօր Թիրեաքեան էֆէնտիմէ աղաղ իտիւպ, մուհասէպէի մէգքիւրէ միւնտեբիճաթը մուճիպինճէ, Կրօն. ժողովն պիր սէնէ զարֆընտա 44 տէֆա իճթիմա իթտիկինի վէ 13 մէսաիլը ուժումիյէ բուլէթ էյլէտիկինի պէյան իթտիքտէն սօնրա, Սահմանագրութիւնն Տեղապահութիւն մէսէլէսինէ տարր օլան պէնտինի գրաաթ իտէրէք, մէմուրիյէթը մէգքիւրէնին եալընըզ Եպիսկոպոսարա միւնհասրը օվմասընը, վէ պինաէն ալէյհ Կրօն. ժողովն վէքիլ Բուսճուգլեան Գեր. Տ Գէորգ վարդապետի Տեղապահ ինթիխապ իթմէսի մուղայիրը նիզամ օվմասընը պէյան իթմիշ տիր։

Գեզալիք Թիրեաքեան էֆ. ասարը աթիգանըն մուհաֆազասը վէ ճէնազէ ալայարը.բա իշպու ալայարտա սէօյլէնէն մէրսիյէլերին պիր հիւանի հալէ իֆիրաղը հագգընտա Կրօն. ժողովն չըՀաբերականլար կէօնտէրմէսինտէն տօլայը պէյանը թէշէքքիր իթմիշ տիր։

---

(144)

ԳԸՋԸԼ ՍԻՀԸՊԱՋ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄԻ ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՔ

Պու հատիսէի միւտհիշէյի վէ գօնթէսին նուաչընընն գարիպլէն վիսուլինի խապէր վերմէք իւզրէ Բահօնա պիր թաթար չղ ադրըմըշ օլտըղընտան, հէր թարաֆը հիւզն ու մահթէմ իհսաթ իթմիշ իտի։ Բրզ վէ իսթիդամէթի մալիմ օլան տարիէ միւտիրի Լազարեանս հազիգաթէն ճիկէրլերի սէրճիլիրճէսինէ սամմէն աղլայանլարտան զլատաէ կիրիւլմիս իլէ աղլամաղա պաշլամըշ, վէ դայրէթինի խապաթ իթմէք իւզրէ հիչ պիր ֆիրսաթ գաչրմամագ միւթասը օլտըղընտան, թէտարիքեանթը լազըմէնին իհրասընա տէրհալ թէշէպպիւս իթմիշ իտի։

Ալայ՝ Գօնթուն էմրաքը հուտուտընա տախիլ օլուր օվմագ, ճէմիի քիլիսէլերին չանլարը չալընմագա վէ լաբասլարընը քեաֆֆէսի սրճակ էյլիսէի բուհանիյէլերինի լապես օլտըգլարը հալտէ, տուվալար օգուտագա պաշլամըշ, քէօյլիլերին ճիմէսի, մաթէմ էյլիսէլերիյլէ, պաշլարը աշղ, եօլուն իւզերինէ տիրիլմիշ, քէնտիլէրի իշիւն վէլիթթիհանիյմէթ վէ կէնճինէի մէրհամէթ գապիրնէն օլան Գօնթէսին վէֆաթընտան տօլայը աղլամագտա իտիլէր։ Արատա էնդէրինէն կէչտիքէն սօնրա, ճիմէսի պիրտէն արատանին արգատընա գաթըտրլար։

Նէհայէթ ալայ՝ գօնագատան պիր չարեէք մէսաֆէսէ օլան վէ Բահօնա սիսիլէսինին գապրինի միւհէթվի պուլունան քիլիսէյէ վասլը օլտու։

Քիլիսէտէ տախի բահմէթ տուվալարը օգուտագատան սօնրա, ժիւլի Նաստրընին նուաչընը չամիլ օլան թասլութ, Մարի-Արմանտ-Անժէլիք տը Բուլէէ, Գօնթէս տը Բահօն նամընը մայրյան մէչհուրէ գատան իչիւն հազրլանմըշ օլան գապրէ վագ օլունտու։

Օ ագշամը պիր բաթար աթընը տէօրթ նալ գօչտուրարագ Գիլէրմօնտան

վագը օլուր իսէ Հինտիսթանըն բէք գօլայլըգլա մուհաֆազա իտիլէճէյի իթիգասընտա պուլունմագտա տըր։

Սալիզպէրի ֆըրգասը իսէ բէք տէ պու էֆքեարտա պուլընմայրգ, Ռուսլարը եարը եօլտա գարշլամագ իչիւն, նէֆսի Ագիանիսթանտա անլերի սէ-լամլամագ իսթէեօր։

Ասքէրի ֆըրգա տախի իքի թարաֆա թագսիմ օլուպ, պիր թարաֆը կլատսթօն ֆըրգասընը էվվելքի պիր տիկէր թարաֆը տա Սալիզպէրի ֆըրգասընը էֆքեարլարընա գուվվէթ վէրմէքտէ տիրլեր։

Հէր իքի թարաֆը տախի էֆքեարլարընա թագվիէթ վիրճճէք սէպպէլէր էքսիք օլմատըղընտան, պու սէպպէլերին տէրէճէի էհէմմիյէթլերինի պիրիպիրինտէն թէֆրիգ էյլէմէք իշին, մէսէլէտէ շուգատար էհէմմիյէթլի պիր մէվզը թութմուշ օլան ասըլ Ագիանիսթանընը հալինի պիր քէրրէ կէօզտէն կէշիրմէք, ֆահիշէտէն խալի օլամագ։

* * *

ԱՖՂԱՆԻՍԹԱՆ մէմալիքի, 225,000 միլրէպպա միլ վիւսաթընտա ճէսիմ պիր միլք՝ օլուպ, էքսէրիսի Միւսլիման օլարընը հալտէ 5 միլիոն էհալիսի պուլունմագտա տըր։

Տիւնեա իւզերինտէ Ագիանլար գատար հիլէքեար վէ տօսթլուգլարընա վէ տիւշմէնլիքլերինէ էմնիյէթ խալիմէյէն պիր գավմ տահա պուլմագ էրէյիճէ պէօյիւք պիր զահմէթ տիր։

Կլատսթօն ֆըրգասընը՝ Ագիանիսթանը միւտաֆաա էյլէմէք իւզրէ օրայա պիր Ինկիլգ օրտուսու կէօնտէրիլմէսինէ բէք տէ մէյեալ պուլունմատըղընա էն պայլրճա սէպպէլէրտէն պիրի, պու էմնիյէթսիզլիք տիր։

Տիկէր պիր սէպպէ տախի, Ագիանիսթանտա Ռուսլարա գարշը մուհարէպէ իթմէք միշքիլի տիր։

Ագիանիսթանըն էքսէր մահալլէրի, տէնիզ զէմինինտէն 4000 Ինկիլգ աեաղը եիւքսէքլիյինտէ պուլունուպ, իգլիմի պէօյիւք թէպէտիւլլերէ թապի պուլունմագտա, վէ զըլըն ֆէվգէլատէ սօուգ էթտիի կիպի, եաղընն տախի տէրէճէի նիհայէտէ սրճագ իթմէքտէ տիր։ խուսուսսի իլէ օվալարտա։

Վէ չիւնքի Ինկիլթէրրանըն Ռուսպայա գարշը վագը օլաճագ մուհարէպէսի, էօյլէ պիր դաչ այտան վէ պիր սէնէտէն պիթէճէք պիր իշ կէօրիւնմէզ, իմտի պու իգլիմ միշքիլի ֆիլհագըգա էօյլէ բէքտէ եապանա աթըլաճագ էնկէլլերտէն ատտ օլունամայրգ, անքն իւզերինէ պիրազ տիշիւնմէք լազըմ տըր։

Շիմտի կէլէլիմ պինէֆս քէնտի տախիլլերինտէ տայիմա պիրիպիրլերինին գանընա սուսամշ օլան Ագիանլարընը թապիաթընա նէ տէրէճէլտէք էմնիյէթ օլունապիմէսի մատտէսինէ։

Լիվվել էմրտէ չուրասընը պիլմէք լազըմ կէլիր քի, Ռուսլար Ագիանիսթանը քեամիլէն զապթ էյլէսէլէր պիլէ, Ագիանիսթանտան Հինտիսթանա կէչէճէք թայպէր վէ Պոլան կէչիտլերի Ինկիլիզլերին զապթընտա պուլունարգճա, Ռուսլարընը նէ միշքիլերէ վէ նէ պէօյիւք էնկէլլերէ թէսատիւֆ իտէճէքլերի չու գատարընտան տախի անլաշըլապիլիր քի, Պալգանլարտաքի Շիրգա վէ թային պօղազլարը, մէգքիւր թայպէր վէ Պոլան կէչիտլերի եանընտա, ատէթա պիրէր բայիթախթ ճատտէլերի գօլայլըղընա թապի պուլունմագտա տըրլար։

Վագը 11ինճի, 13իւնճի, վէ 18-ինճի ասըլարտա, թայպէր կէչիտլեր տէն կէչիլպ Հինտիսթան չըղնանըշ իսէ տէ, օլ վագըթլարտա մէգքիւր կէչէտ, Ինկիլթէրրա կիսի գուվվէթլի պիր տէվլէթ մուհաֆազասը թահթընտա պուլունմագտա տէյիլ իտի։

Ֆագաթ պէզ Ագիանլարըն նէ տէրէճէյէտէք էմնիյէթ իտիլէպիլիր պիր գավմ օլտուգլարընտան պահս իտէճէք իտի։

1838 սէնէսինտէ, Իրանլլար, Ռուսիայլարը էնթրիգալէրինտէն թէշվիգ օլունարագ Ագիանիսթան մէմալիքինէ թէճավուզ իթթիքլերինտէն, Ինկիլզլէր, պինէֆս Ագիանիսթան մէմալիքինին սէլամէթի իչիւն իւլքէի մէգքիւրը իշղալ իթտիլէր։

Ֆագաթ իչ սէնէ սօնրա, ուժում Ագիանլար աեագլանըգ Ագիանիսթանըն մուհաֆազասընա թտեին օլունան Ինկիլգ ասաքիրինի հէման քեամիլէն մահվ իթտիլէր, վէ պունըն իւզերինէ մէմալիքը մէգքիւրէյէ տիկէր պիր Ինկիլգ օրտուսու կէօնտէրիլպ Ագիանլարտան ալզը ինթիգամ օլունտուգտան սօնրա, Ագիանիսթան թէքրարէն Ագիանլարա թէրք իտիլպ, Ինկիլզլէր կէրի չէքիլտիլէր։

1879 սէնէսինտէ, Ագիանիսթան Էմիրի Շեր Ալի, Ռուսիա տէվլէթի թարաֆընտան կէնտէրիլէն հէյէթ սէֆարէթի գապալ էյլէմէք իսթէմէտիկնտէն, Ինկիլզլէր թէքրարէն Ագիանիսթան մէմալիքինէ կիրիպ, Գանտահար չէհրինի վէ Քեապիլ նամ լայիթախթը գապթ իթտիլէր, Ռուսիա հէյէթը սէֆարէթինի տիշարը միւրտիլէր, վէ քէնտի հէյէթը սէֆարէթլերինի Քեապիլ չէհրինտէ եէրլէշտիրտիլէր, վէ Ռուսիայա ֆիքրար իտէն Էմիր Շեր Ալի տախի օրատա վէֆաթ իթտի։

Շեր Ալինին օղու Եագուպ խան, Ինկիլզլեր իլէ պիր սուլհ ահանամէսի ազտ էյլէտի իսէ տէ, անճագ պիր այ սօնրա Ագիանլար, Ինկիլզ սէֆիրի Սըր Լուի Գավանեարիի վէ քէնտի Ինկիլզ մայէթինի գահպէ-լիքլէ գըլըճատան կէչիրտիքլերինտէն, Սըր Ֆրէտերիք Ռոպերթս նամ Ինկիլզ ժէնէրալը Ագիանիսթանը չըզնատը, Քեապիլ վէ Գանտահար չէհիրլերինի զապթ իթտի, Գավանեարինին վէ մայէթի մէվճուտունըն գաթիլլերինի պիրբէ պիրբէ թուպ ատտը, վէ Ագիանլարը գրա գըվրագ իթտիքտէն սօնրա, Թէքրարէն կէրի չէքիլտի։

Օլ վագըթ էմիրը լահրդ Ապտիլ Բահման խան հազրէթլերի՝ Ինկիլզլեր մարիֆէթի իլէ Ագիանիսթան հաքիմի նասպ օլունուպ, քէնտի թէքմիլ սէնէվի վարիտաթը անճագ 400,000 Ինկիլզ լիրասը հիսապ օլունմագտա իքէն, օլ կիւնտէն պէրու, Հինտիսթան Ինկիլզ խազինէսինտէն տախի քէնտիսինէ 120 000 Ինկիլզ լիրասը թախսիսաթ պազանմըշ տըր։

Իշթէ Ագիանլարըն սատագաթը տէրէճէսի պու բատտէլէրտէ օլուպ, պու հալտէ, կլատսթօն ֆըրգասընը՝ քէնտիլէրինէ էմնիյէթ իտիլմէմէսի, վէ քէնտի ուղուրլարընա թէք պիր Ինկիլզ ասքէրի ֆէտտա իտիլմէմէսի էֆքեարընա գարշը սէօյլէթճէք գուվվէթլի պիր սէօղ տախի սէօյլէնէմէյօր։

* * *

Ռուսիատա, Ինկիլթէրայա գարշը զուհուրա կէլէն սան հէյէճան քեամիլէն թէքրին իտիլմէմէյիպ, հէր նէ գատար Ագիանիսթան մէսէլէսինին սուլհէն թէսվիյէսինէ բէք պէօյիք իւմիտլէր պուլունմագտա իսէ տէ, հիւքիմէթ, կէրեք հէր նէվի իհթիմալլերէ գարշը հազրը պուլունմագ, վէ կէրեք Ռուսիա էհալիսինին միգաճընը օխշամագ իչիւն, պէրէն վէ պահրէն թէտարիքեամը հարպիէսինի տէ պիսսիթիւն մէն էյլէմիշ տիր։

Պու արատտա տէվլէթը միշարէ-լէյհանըն կէրեք գարաճա վէ կէրեք տէնիդճէ գուվվէթի արզ ու տմիգ թէկիբ իտիլմէքտէ օլուպ, նիհայէթ չու գաձի նէթիճէ հուսուլէ կէլմէյ տիր։

Ռուսիա տէվլէթինին սուլհ վագթինտէ տարիա սիլահ թահթընտա պագը սոգատըղը ասաքիր 780 000 նէֆէր օլուպ, հինի մուհարէպէտէ պու ասաքիրին մըգտարը, 2·300·000 նէֆէրէ պալիգ օլապիլէճէք տիր։

Գուվվէի պահրիյէսի տէ չունտան իպարէթ պուլունույօր։

Իշէ եարայան զըրհլալար 14 գըթա իշէ եարամայան զըրհլալար 27 գըթա, ախշամ սէֆինէյէր 48 գթա։

Ինկիլթէրրանը գուվվէի պահրիյէսի տէ չու հալտէ տիր։

Իշէ եարայան զըրհլալար 46 ատէտ, իշէ եարամայան զըրհլալար 21 ատէտ, ախշամ սէֆինէյէր 181 ատէտ, պահրիյէ ասաքիրի վէ թայֆա 60 000։

(Տէվ-4)

---

(144)

ԳԸՋԸԼ ՍԻՀԸՊԱՋ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄԻ ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՔ

Պու հատիսէի միւտհիշէյի վէ գօնթէսին նուաչընընն գարիպլէն վիսուլինի խապէր վերմէք իւզրէ Բահօնա պիր թաթար չղ ադրըմըշ օլտըղընտան, հէր թարաֆը հիւզն ու մահթէմ իհսաթ իթմիշ իտի։ Բրզ վէ իսթիդամէթի մալիմ օլան տարիէ միւտիրի Լազարեանս հազիգաթէն ճիկէրլերի սէրճիլիրճէսինէ սամմէն աղլայանլարտան զլատաէ կիրիւլմիս իլէ աղլամաղա պաշլամըշ, վէ դայրէթինի խապաթ իթմէք իւզրէ հիչ պիր ֆիրսաթ գաչրմամագ միւթասը օլտըղընտան, թէտարիքեանթը լազըմէնին իհրասընա տէրհալ թէշէպպիւս իթմիշ իտի։

Ալայ՝

Տօգթ. Թիրեաքեան էֆ. Հաճընտաքի Նիքեահը մալիւմ մէսէլէսինէ նագլը քէլաւ իտէրէք, պու մէսէլէ օ գէման օրթալըղը օ գատար վէլվէլէյէ վէրմիշ վէ կիւրիւթիւ մէ բաթըրար չըգարմըշ օլտուղը հալտէ, Կրօն. Ժողովքն մուհասէպէ էվրագընտա բէք ճիւգի պիր մէվգի թուրմուշ օլտուղընը մագամը իթիրազտէ պէյան էյլէմիշ տիր։

Ղազարոսեան Քրիստոստուր էֆ. Կրօն. Ժողով գարարը մուճիպինճէ հէր այ մէքթէպլէրէ իլմը մէզհէպ իշին միֆէթթիշլէր կտէճէք իքէն, Մագրիքօյ մէքթէպինէ հէր այ տէյիլ, հաթթա սէնէլիք իմամի-հանլարընա պիրէ պէօյլէ պիր մէմուր կիթմէմիշ օլտուղընը պէյան իթմիշ տիր։

Փափազեան Սահիսան էֆ. մուհասէպէի մէզգիրէ հագգընտա պէյանը էֆքեար իտէրէք տէմիշ տիր քի, «Կրօն. Ժողովքն սէնէլիք պիր մուհասէպէ կէսթէրտիկինէ մէճմուընմ. իլք տէքա օյարագ Միլլէթ մէճլիսինէ Ազգ. Վարչութիւնքն պիր մուհասէպէսի բույէթ օլունմագտա տըր. էկէր մէզգիրը մուհասէպէտէ պազը խաթալար պուլունսա պիրէ, պէն անէրէ նազարը աֆվ իլէ պագարըմ. Պէն քէնտի չախսըմճա մուհասէպէի մէզգիրէտէն խօշնուտրմ։ Տօգթօր Թիրեաքեան էֆֆէնտինքն իֆատէսինէ բաղմէն, Բաթրիգ Գայմագամը (Ցեղապահ) եպիսկոպոս օլմալը տըր. էկէր պէօյլէ օլմազսա, օ հալտէ Բաթրիգիլիք քիւրսիսինէ պիր բաբազ վէ եախօտ պիր տիրացու տախի գուուտ իտէպիլիր, քի պու խուսուս միւնասէպէթսիզ վէ զարըր ճաիզ տիր։

«Մէքեաթիպը միլլիէտէ իլմը մէզհէպ թէտրիսի մէսէլէսինէ կէլինճէ, հէր նէ գատար Կրօն. Ժողով պու պապտէ պազը թէչէպպիւսաթտա պուլունմուշ իսէ տէ, պունքն նէթիճէսինի մուհասէպէի մէզգիրէտէ Միլլէթ մէճլիսինէ թէպլիղ իթմէմիշ տիր։»

Պատէհու Փափազեան էֆ. ճէնազէ ալայլարը մէսէլէսինի էյէ ալարագ տէմիշ տիր քի։

«Բուհանի մէմնէտտարան՝ միւտէթը էօմիւրլէրինէտ հիշ պիր խայրաթ վէ մուհասսէնաթտա պուլունմամշ օլան ահապը սէրվէթին ճէնազէսինէ կիթմէմէլի տիրէր, վէ Բաթրիգ Սրբազան հագրէթլէրի տէ համիյէթքեար պիր սահիպը սէրվէթին ճէնազէ ալայընա կիթտիկինէ, քիլիսէնին խարիճինէ չըգմամալը տըր։»

Փափազեան էֆ. Հաճընն Նիքեահը մալիւմը մէսէլէսինի տախի էյէ ալարագ, հէր նէ գատար Կրօն. Ժողով քէնտի տաիրէի սէլահիյէթի տախիճինէ վազիֆէսինի իյֆա իթմիշ իսէ տէ, մէսէլէի մէզգիրէտէ պիղայրը հագգընը թահգիր իտիմիշ օլան պիր եպիսկոպոսքն նամուսը իքմալ իտիմէմիշ օլտուղընը, վէ պու իսէ նազարը տիգգաթա ալընաճագ պիր նօգթա իտիկինի պէյան իթմիշտիր։

Պատէհու Փափազեան էֆ. Կրօն. Ժողովքն թախսիսաթընտան պահս իտէրէք տէմիշ տիր քի, «Միլլէթ մէճլիսը ումումիսինին Կրօն. Ժողով իչին գապուլ իթտիկի 25000 ղուրուշ թախսիսաթը սէնէվիյէտէն մէզքիր Կրօն. Ժողով կիւճպէլա 10 լիրա ալապիլմիշ տիր, պու տա Սէլամէկէ պիր հոգևոր այցելու իրսալ իթմէք իչին ախզ օլունմըշ տըր։»

Զինէն ալէյհ Փափազեան էֆ. պու թախսիսաթըն ախզը խուսուսընտա միւշքիլաթ չըգարան հէյէթ ալէյհինէտ մէճլիսճէ թէզեիֆ գուրսը (պարսաւանաց քուէ) վէրիլմէսինէ թէքլիֆ իթմիշ տիր։

Բէզալիք Փափազեան էֆ. բարազլարքն Դ-ոյ մէսէլէսինի տախ նազարը տիգգաթա ալարագ, Կրօն. Ժողովքն իշպու թէչէպպիւսինէն տօլայը պէյանը մէճմունիյէթ իտուպ տէմիշտիր քի, «Կրօն. Ժողով՝ բէք իսապէթ իտէրէք, պէօյլէ պիր թէչէպպիւսէ պուլունմուշ տըր, զիրա պիզտէ պազը բաբազլարքն բէք չոգ ծուխը (ճէմաաթը) վէ պազը բաբազլարքն բէք ազ ծուխը օլտըղը կիպի, պազըլարքնքն տա հիշ եօգ տըր։»

Պատէհու մէպուսանտէն Արփիարեան Արփիար էֆ. մուհասէպէտէ մունէրիճ Հաճընն Նիքեահը մէսէլէսինէն տօլայը իյրատը մէգալ իտէրէք տէմիշ տիր քի, «Էկէր Կրօն. Ժողով՝ Նիքեահը մէզգիրը հագգընտա վագը օյան նէչրիսթքն քիպզ ու արաճիֆտէն իսպարէթ օլտուղընա գանի օլմուշ իսի իսէ պունքն նաչիրլէրինի վէ մուխպիրլէրինի թէէտիպ իթմէք իչիւն էյլինտէ մատտի տէյիլ իսէ պիրէ, մանէվի պիր գուվվէթ ու վասէթա պուլունտուղընտան, հիչ օլմասա անէրի սուրէթը մանէվիյէ վէ բուհանիյէտէ թէէտիպ վէ միւճազաթ իթմէյի իսի. լաքին մէճլիսը մէզգիրը՝ վէրտիկի մուհասէպէյէ նազարէն, պէօյլէ պիր գանաաթ հասըլ իտէմմիշ օլտուղընտան, հավատիսը մէզգիրէնքն նաչիր վէ մուխպիրլէրի տէ չիմտի նէչրիսթը մէզգիրէնքն սահիհ օլտուղընը մանէվիթիւրաբ պէյան ու իլան իթմէքտէ տիրլէր։»

Թադէոսեան Լուիթէոս էֆ. Արփիարեան էֆֆէնտիյէ ճէվապէն, Հաճընտան էհլի ըրզ պիր բաբազ կէլիպ, օրատա էօյլէ պիր ճէպրի Նիքեահ վուգու պուլմատըղընը հիքեայէ իթտիկինի պէյան իթմիշ տիր։

Ազարեկեան Մարկոս էֆ. տախ Կրօն. Ժողովքն մուհասէպէսինտէն պահս իտէրէք, չու վէճճէյէ պէյանը էֆքեար իթմիշ տիր. «Կէօղիւմէ իքի չէյ չարբմըշ տըր. պիրինճիսի՝ Էրմէնիրէնհայիրնինքն ինգըրազը մանէվիսի, վէ իքինճիսի՝ եայլընըզպիսկոպոսըրն Բաթրիգ օլապիլմէլիրինտէն նէչէթ իտէն մէրաթիպը բուհանիյէ (գասակարգութիւն) մէսէլէսի տիր։ Հայաստանեայց Եկեղեցիսի՝ զավարտ Խրիսթիանիյէլէ մութապգ պիր սուրէթտէ միւսավաթը թանը պիր քիլիսէ տիր. Կաթողիկոստան պէտ իլէ բաբազա վարընճայա գատար հէրսի տէ քահանայ տըրլար։»

Ազգարեկեան Ս. Յովհաննէս վարդապետ՝ Ազգարեկեան էֆ.յէ ճէվապէն տէմիշ տիր քի. «Բէհապինքն ինգըրազը մանէվիսի նօգթասընա պիր տէյէճէյիմ եօգ տըր, լաքին Հայաստանեայց Եկեղեցիսինքն մէրաթիպ վէ նիզամ ու ինթիզամը եօգ տըր տիմէք, պու քիլիսէյի Հապէշ վէ Գրպթի քիլիսէլէրինէ պէնզէթմէք տիր։»

Լուսինեան Ս. Խորէն Սրբազան՝ Ատենապետի օլմասը հասէպիլէ Կրօն. Ժողովքն մուհասէպէսինի միւտաֆէաթէն չու վէճճէյէ իտարէի քէլամ իթմիշ տիր։

«Կրօն. Ժողով՝ պազը Երեսփոխանլարքն տօգանագը իթիրազաթընտան միւնֆէիլ վէ մէճրուհ իլ գալպ օլմամազ, պէկ պիր վարդապետի Ցեղապահ նասպ իթտիք, լաքին քեաֆէնիզ մալիւմ օլտըղը վէճճէյէ, պու մուամէլէմիզ՝ պիր մէճպուրիյէթ մէպնի վէ պիր միւտտէթը գալիլէ իչիւն իտի։ Բաթրիգիլիք քիւրսիսի՝ եպիսկոպոսլըգ քիւրսիսի տիր, վէ նամզէտ օյան բուհանի՝ իսթէր Բաթրիգ օլսուն իսթէր Ցեղապահ օլսուն եպիսկոպոսլարտան օլմասը լազըմ կէլիր։

«Քիլիսէնին մէրաթիպը բուհանիյէսի մէսէլէսինէ կէլինճէ, Հայաստանեայց Եկեղեցիսի՝ 1800 սէնէլիք պիր քիլիսէ օլտըղընտան, նիզամ ու ինթիզամը օլմամասը գապլը մի տիր։

«Պիղ քէնտի լիյազաթսըզլըղըմըզը քէնտիմիզ պիլիրլիր։ լաքին Միլլէթ՝ պիզի թահգիր իթմէսիյլէ քէնտիսինէ պիր չէրէք մի կէթիրմիշ օլուր։ Միլլէթ՝ պիր կիւն գայրգա տա բուհանիլէրին նէ չէյէ իհթիյաճլարը օլտըղընը սիւվալ իթմէմիշ, վէ պիրքիս պիզի հէման իւմիտսիզ պիր հալտէ պրագմըշ տըր։

«Վագբա Կրօն. Ժողով՝ չօգ պիր իշ կէօրմէմիշ տիր, լաքին պունքն սէպէպի՝ քէնտի Նախագահընքն հաղրը պիլ մէճլիս օլմամասը տըր։

«Հաճընն մէսէլէսինէ կէլինճէ, Կրօնական Ժողով՝ Կիրիկիա Կաթողիկոսընա միւրաճաաթ իթմիշ, վէ անտէն ալտըղը բաբօրթօ մուճիպէնճէ Նիքեահը մէզգիրընքն ճէպրէն իճրա իտիմէմիշ օլտըղընա գանաաթ բէյտա իթմիշ, վէ պու գանաաթընը (համաձայն) կազէթալար վասէթասըլյա նէչրը ու իլան էյլէմիշ տիր։»

Ս. Խորէն Սրբազան՝ մէղալէսինէ խիթամ վէրէճէկի սըրատա, Միլլէթ մէճլիսը ումումիսինքն Կրօն. Ժողով իչիւն գապուլ իթտիկի 25 000 ղուրուշ թախսիսաթը սէնէվիյէնքն իթա օլունմատըղընը հյմա իտէրէք, պու մէպալղ վերիլմէտիքճէ մէզգիրը ժողովընտա պիր իչ կէօրմէմէճէկինի, չիւնքի թէսվիյէի ումուր ու մէսամուխ՝ սօն տէվրը իճթիմաքնտա, մէճլիսը իտարէի վիլայէթ ազալարընքն մասչընը 15 լիրատան 20 լիրայա իպլաղ իթմիշ իսէ տէ, հիւքիւմէթը Մէնիյէ՝ իշպու զամը ֆիյաթը գապուլ իթմէտիկինտէն, մէճլիսը մէզգիրը ազալարընտան պազըլարընքն խթիֆա իտեճէքլերի բիվայէթ օլունուլյոր իմիշ։

—

Ավսթրիա սէֆարէթի աթաչէ մի. լիթէրի պինդաչը Մ. Մանէկա՝ պիր միւտտէթտէն պերու մէզունէն վիէննատա պուլունտըղը հալտէ, էվվէլքի կիւն չէհրիմիզէ ավտէթ էյլէմիշ տիր։

—

Իրան վէ Եունան թէպարիէթինտէ պուլունան էրպապը սէնաաթ վէ թիճարէթտէն՝ թէպաամ տէվլէթը Օսմանիյէ միսիլլիւ թէմէթթիւ վերկինինքն ախզ ու իսթիհսալի ահքեամը ահտիրէտէն պուլունտըղը ճիհէթլէ, պունտան պէօյէ օնա կէօրէ հարէքէթ, վէ իսթիֆամի հուգուգը տէվլէթէ զայրէթ իտիմէսի՝ հիւքիւմէթը Մէնիյէ ճանիպինտէն թաամիմէն լազըմ կէլէնլէրէ էմր ու իշար պույրուլտըղը մէսմու տըր։

—

Ֆրանսատա Նիքէլ մատէնինտէն ուֆագլըգ ազչէ տարպընա գաթիէն գարար վերիմիշ օլմաղա, թէրքիպաթքնա 100 տէ 15 նիսպէթինտէ պազը գարըշարըլտըղը հալտէ ան գարիպ սիքքէի մէզգիւրէ տարպիտիրմէկէ պաշլայաճագ տըր։

—

Վիլայաթը Շահանէտէ քեաֆին մէքթէպլէր հագգընտա մունթազամ վէ միւքեմմէլ պիր տէֆթէր թուրթուլարագ էսասը պիր սթաթիսթիգ թանզիմ գըլընմագ իւզրէ Միսուլմ վէ Ղայրը Միսուլմ նէ գատար մէքեաթիպ մէվճուտ օլտուգ, պունլարքն նէ՞գատարը էրքէք վէ նէ գատարը գըզ չօճուգլար իչիւն տիր, վէ նէ՞ գատարը միւխթէլիֆ տիր, վէ նէ՞ բէյլերտէ մէքթէպ օլմայըպ միւճէտտէտէն ինշասը լազըմ տըր։ վէ զաթէն մէվճուտ օլան մէքթէպլերէն հա՞նկըսը միւհթաճը իսլահ տըր, պուրալարընքն պիրէր գըթա մունթազամ տէֆթէրէրինքն թանզիմ իւլ Մէարիֆ նէզարէթինէ կէօնտէրիլմէսի խուսուսը՝ նէզարէթը միւշարէյէհատան պու քէրրէ լազըմ կէլէնլէրէ թաամիմէն իշար պույրուլմըշ տըր։

—

Տախիլիյէ նէզարէթի թարաֆընտան պու քէրրէ վիլայաթը Շահանէյէ եազըլան պիր թահրիրաթը ումումիյէտ, ուսուլը մէվզուէսի տաիրէսինտէ սիյահ թէզքէրէյէրինքն՝ քէմաքան Տէրսաատէթտէ Զապթիյէ իտարէսի, վէ թաշրալարտա մահալլի հիւքիւմէթլէրի ճանիպինտէն իթա օլունաճազը պէյան գըլընմըշ տըր։

—

Էվվէլքի սապահ Հայտար բաշա

ԶԱԹՐ ՀԱԶՐԷԹԸ ՇԷՀՐԻՑԱՐԻՆԻՆ ԹԱՀԹՐ ՀԸՄԱՅԷԻ ՍԷՆԻՑԷԼԻՐԻՆՏԷ

ՕՐԱՏՈՍ 15/27ՏԷ ՊԷՕԵԻՒԲ ԱՏԱՏԱ ՎՈՒԳՈՒ ՊՈՒԼԱՃԱԳ

ԳԱՑԸԳ ԵԱՐԸՇԸ

ԹԷՐԹԻՊԱՔ ԳՕՄԻԹԷՍԻ ՊԷՐՎԷՏՃԷԼԸ ԱՔԻ ՏԻՐ

Պահրիյէ Նազրը տէվլէթլու Հասան բաշա հազրէթլէրի, Բէյ-
Օսմանը Պանգասը միւֆէթթիշի Ֆ. Վ. Շմայթ . . . Սանդէրլենտ
Էտ. Գաուս . . . . . Սըր տէ-Բիդ
Հ. Բիկ . . . . . Սըր տէ-Բիդ հասվէրէ.

ԱԶԱԼԱՐ

Աբրահամ բաշա
Ազարեան Անտոն էֆ.
Ազարեան Յովսէփ »
Ալան
Ավրամիէս
Ալլեր
Ատալար գայմագամ
Բանճիրի
Բիրա
Գայլեար Վէնեան
Գուլթօ
Գոյաս Կապրիէլ
Գօրբի
Զարիֆի Լ.
Զարիֆի Ն.
Զօլաս Բ.
Լաժէնիտէս
Թարասս Հանրի
Թավուզճեան Յ. Լ.
Թուպկինի Պէրնար
Լաֆօնթէն Շ.
Լըմուէն
Լըպէ Ա.
Լըպէ Ալֆօնս
Կէօչէր
Կուառաչինօ
Կուայրանի
Հաճօբուլս
Հէլպիկ
Հիր Ֆ.
Հիւսէյին Հագգը էֆ.
Հօպարթ բաշա
Ճուսթինիանի Պ.
Մարթէն Տէբալիէր
Մատրիլլի
Մաքսուտ Սիմոն պէյ
Մէլհամէ Սէլիմ
Մօրթօն Հ.
Նիգօլօբուլս
Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆ.
Նորատունկեան Յարութիւն »
Պահրի պէյ Սամիբաղատէ
Պլաղ պէյ
Պօսուլ
Սալիհ բաշա
Սէլիմ Ֆարիս էֆ.
Սէֆֆէլտէր Լիւտ
Սթէգուլի Տօգթօր
Սթէֆանօվիչ Բօլ
Վանտէօվրը (Պարսն Էվրէն տր)
Վուազէն պէյ
Վուչինօ
Տէնկիզ Օթօ
Տրվօ Էմիլ
Բալլի
Բոսսօլինօ
Ֆավսէթ
Ֆէրնանտէզ Սալօմոն
Ֆէրնանտէզ Տիազ
Ֆոյց Անթուան էֆ.
Ֆօռնի
Ֆօսգօլօ Մաթ.
Ֆոսթէր

ԵԱՐԸՇԱԼԱՐ ԳՕՄԻԹԷՈՒ

Շուրաի Պահրիյէ բէյիի Հասան բաշա, Բէյ-
Վուտս բաշա Բէյ-ոնէ

ԱԶԱԼԱՐ

Միրալայ Հասան պէյ
Գայմագամ Բրիգա »
Թ-ուրէ-ս վաբօրը գօմանտանը Հահնէնհէյմ
Իտալեան վաբօրը գօմանտանը Հիւկ Կուկ
Բէրրէլ վաբօրը գօմանտանը Տր Լա Լանտ տը Գալան
Մէ-ս-ս վաբօրը գօմանտանը Ալթամուրա
Թ-ուրքական վաբօրը գօմանտանը Նիգօլա Վասիլէֆ
Ալան Լ-ս.
Գասթէլլի Վիգթօր։

Իշպու Եարըշ՝ էէմմը մէզգիրտէ սապահ տլաֆը. սաաթ 10ը չէրեէք կէչէրէք պաշլարպ, քիւրէքլի վէեէլքէնլի միւթթէլիֆ սանտալ վէ գայրգալ մէզգիւր եարըշա տախիլ օլսաճագ։ վէ եարըշը գաղանտալարա նազատ վէ էշեսի նէֆիսէ օլարագ միւքեաֆաթը միւխթէլիֆէ իթա իտիլէճէք, վէ կիւնտիւզ թասմը իչիւն էօյլէնտէն սօնդրա սաաթ եարըմտան 1է գատար թաթիլ օլունըպ, սաաթ 1տէ էէնիտէն միւպաշէրէթլէ սաաթ 5 պուլուգտա խիթամ վէրիլիճէք։ վէ իշպու գայրգ եարըշը էսնասընտա սաաթ 2տէն 3է գատար տա եաղլը տիրէք եարըշը վուգու պուլաճագ տըր։

Ջեյ.— Իշպու գայրգ եարըշընա իշթիրաք իթմէկէ արզու իտէնլէր՝ ժամը հալին 6|18ինտէն էվվէլ Պէօյիւք Ղատատա Վուտս բաշա հազրէթլէրինէ վէ եախօտ Մ. Վիգթօր Գասթէլլիէ, Գատը քէօյտէ Մ. Մօրթօնա, Թարապիտատա ինկիլիթերրա սէֆարէթխանէսինին գարագօլ սէֆիրէ եախօտ Ֆրանսըզ սէֆարէթխանէսինին գարագօլ սէֆիրէսի Բիրէլ վաբօրընքն գօմանտանը Մ. Վիգօնթ տը Լա Լանտ տը Գալանա, վէ Պէօյիւքտէրէտէ Ռուսիա սէֆարէթխանէսինին գարագօլ սէֆիրէսի Թ-ուրք վաբօրընքն գօմանտանը գաբթան Նիգօլա Վասիլէֆ վէ եախօտ Աւսթրիա սէֆարէթխանէսինին գարագօլ սէֆիրէսի Թ-ուրլ-ս վաբօրընքն գօմանտանը գաբթան Ֆոն Հահնէնհէյմ վէ քէզալիք Լիման Օտասընա տախի միւրաճաաթլա գատ օլունապիլէճէքլէր տիր։ Իշպու գատ էսնասընտա, եարըշա կիրէճէք օլան գայրգ, սանտալ, վէ սարբէնին իսմ իլէ պունլարքն հանկը տէվլէթ սանճաղընը համիլ օլտուգլարը տախի գատ իթտիրիլճէճէք տիր։ Հ-ս թապիր օ-ղլանան սանտալլար՝ գօմիթէնին գապուլ իթտիկի էօյլիւտէ պուլընճաճագլար տըր։

մուսիսի՝ սօն տէվրը իճթիմաքնտա, մէճլիսը իտարէի վիլայէթ ազալարընքն մասչընը 15 լիրատան 20 լիրայա իպլաղ իթմիշ իսէ տէ, հիւքիւմէթը Մէնիյէ՝ Իշպու զամը ֆիյաթը գապուլ իթմէտիկինտէն, մէճլիսը մէզգիրը ազալարընտան պազըլարընքն խթիֆա իտեճէքլերի բիվայէթ օլունուլյոր իմիշ։

—

Ավսթրիա սէֆարէթի աթաչէ մի. լիթէրի պինդաչը Մ. Մանէկա՝ պիր միւտտէթտէն պերու մէզունէն վիէննատա պուլունտըղը հալտէ, էվվէլքի կիւն չէհրիմիզէ ավտէթ էյլէմիշ տիր։

—

Իրան վէ Եունան թէպարիէթինտէ պուլունան էրպապը սէնաաթ վէ թիճարէթտէն՝ թէպաամ տէվլէթը Օսմանիյէ միսիլլիւ թէմէթթիւ վերկինինքն ախզ ու իսթիհսալի ահքեամը ահտիրէտէն պուլունտըղը ճիհէթլէ, պունտան պէօյէ օնա կէօրէ հարէքէթ, վէ իսթիֆամի հուգուգը տէվլէթէ զայրէթ իտիմէսի՝ հիւքիւմէթը Մէնիյէ ճանիպինտէն թաամիմէն լազըմ կէլէնլէրէ էմր ու իշար պույրուլտըղը մէսմու տըր։

—

Ֆրանսատա Նիքէլ մատէնինտէն ուֆագլըգ ազչէ տարպընա գաթիէն գարար վերիմիշ օլմաղա, թէրքիպաթքնա 100 տէ 15 նիսպէթինտէ պազը գարըշարըլտըղը հալտէ ան գարիպ սիքքէի մէզգիւրէ տարպիտիրմէկէ պաշլայաճագ տըր։

—

Վիլայաթը Շահանէտէ քեաֆին մէքթէպլէր հագգընտա մունթազամ վէ միւքեմմէլ պիր տէֆթէր թուրթուլարագ էսասը պիր սթաթիսթիգ թանզիմ գըլընմագ իւզրէ Միսուլմ վէ Ղայրը Միսուլմ նէ գատար մէքեաթիպ մէվճուտ օլտուգ, պունլարքն նէ՞գատարը էրքէք վէ նէ գատարը գըզ չօճուգլար իչիւն տիր, վէ նէ՞ գատարը միւխթէլիֆ տիր, վէ նէ՞ բէյլերտէ մէքթէպ օլմայըպ միւճէտտէտէն ինշասը լազըմ տըր։ վէ զաթէն մէվճուտ օլան մէքթէպլերէն հա՞նկըսը միւհթաճը իսլահ տըր, պուրալարընքն պիրէր գըթա մունթազամ տէֆթէրէրինքն թանզիմ իւլ Մէարիֆ նէզարէթինէ կէօնտէրիլմէսի խուսուսը՝ նէզարէթը միւշարէյէհատան պու քէրրէ լազըմ կէլէնլէրէ թաամիմէն իշար պույրուլմըշ տըր։

—

Տախիլիյէ նէզարէթի թարաֆընտան պու քէրրէ վիլայաթը Շահանէյէ եազըլան պիր թահրիրաթը ումումիյէտ, ուսուլը մէվզուէսի տաիրէսինտէ սիյահ թէզքէրէյէրինքն՝ քէմաքան Տէրսաատէթտէ Զապթիյէ իտարէսի, վէ թաշրալարտա մահալլի հիւքիւմէթլէրի ճանիպինտէն իթա օլունաճազը պէյան գըլընմըշ տըր։

—

Էվվէլքի սապահ Հայտար բաշա

տիրմէկէ պաշլայաճագ տըր։

—

Վիլայաթը Շահանէտէ քեաֆին մէքթէպլէր հագգընտա մունթազամ վէ միւքեմմէլ պիր տէֆթէր թուրթուլարագ էսասը պիր սթաթիսթիգ թանզիմ գըլընմագ իւզրէ Միսուլմ վէ Ղայրը Միսուլմ նէ գատար մէքեաթիպ մէվճուտ օլտուգ, պունլարքն նէ՞գատարը էրքէք վէ նէ գատարը գըզ չօճուգլար իչիւն տիր, վէ նէ՞ գատարը միւխթէլիֆ տիր, վէ նէ՞ բէյլերտէ մէքթէպ օլմայըպ միւճէտտէտէն ինշասը լազըմ տըր։ վէ զաթէն մէվճուտ օլան մէքթէպլերէն հա՞նկըսը միւհթաճը իսլահ տըր, պուրալարընքն պիրէր գըթա մունթազամ տէֆթէրէրինքն թանզիմ իւլ Մէարիֆ նէզարէթինէ կէօնտէրիլմէսի խուսուսը՝ նէզարէթը միւշարէյէհատան պու քէրրէ լազըմ կէլէնլէրէ թաամիմէն իշար պույրուլմըշ տըր։

—

Տախիլիյէ նէզարէթի թարաֆընտան պու քէրրէ վիլայաթը Շահանէյէ եազըլան պիր թահրիրաթը ումումիյէտ, ուսուլը մէվզուէսի տաիրէսինտէ սիյահ թէզքէրէյէրինքն՝ քէմաքան Տէրսաատէթտէ Զապթիյէ իտարէսի, վէ թաշրալարտա մահալլի հիւքիւմէթլէրի ճանիպինտէն թաամիմէն իթա օլունաճազը պէյան գըլընմըշ տըր։

—

Էվվէլքի սապահ Հայտար բաշա

շըմէնտըֆերինքն 4 նումէրօլը լոգոմոթիֆի սու արմագտա իքէն, խալիմին չիտտէթինտէն գաղանը սագթալանարագ իւզէրինտէքի գաբաղը պէրհավա օլմուշ, վէ օ սըրատա աթեշճիսի Քիրեագօ նամ չախսընը պիր էլինին բարմագլարը, վէ տիկէր էլի տրսէկինէ գատար իսլիմտէն ֆէնա հալտէ եանմըշ տըր։

—

Մէքթէպը Միւքիյէի Շահանէյինին թէվգիի միւքեաֆաթ բէսմի՝ կէլէճէք բաղար էրթէսի կիւնիւ իճրա օլունաճագ տըր։

—

Լոյտ գումբանեասընքն Ռ-ս-ս նամ վաբօրը իլէ տիւն վարնատան չէհրիմիզէ 11 խանէ իսլամ մուհաճիրի միւրուտ իթմիշ տիր։

—

Տիւնքի կիւն պիր ինկիլիզ վաբօրը՝ 300 նուֆուս իսլամ հաճիլերինի համիլ օլտըղը հալտէ, ճիտտէյէ միւթէվէճճիհէն լիմանըմզատան հարէքէթ էյլէմիշ տիր։

—

Եավերանը Շահանէտէն միրալայ Ֆէրիտ պէյ՝ էվվէլքի կիւն Իսքէնտերիյէ թարգիլէ Մէքքէյէ ազիմէթ էյլէմիշ տիր։

—

Ալէքսանիա տէվլէթինէն բէթէրսպուրգ գօնսօլօս վէքիլի Մ. Օթօ Շմիտ՝ տէվլէթը միւշարէյէհանքն գահիրէ գօնսօլոսըղընա թային գըլընմըշ տըր։

—

ԹԻՒՃԱՐԱՆ ՎԷ ԱՍՀԱՊԸ ՏԱՎԱՆ

ՀՐԱՆՏ ԱՍԱՏՈՒՐ

ՎԷ

ՐԷՃԱՑԻ ՑՈՎՍԷՓԵԱՆ

Բարիզ Հուգուգ Տարիւլֆիւնուն՝ Լիսանսիէ ան Տրուա, Հբրոն Ասատուր, վէ Մէքթէպը Հուգուգը Շահանէտէ Լիսանսիէ ան Տրուա, եանի իլմը հուգուգտան մէգզուն Րէճայի Ցովնէան տավա վէքեալէթինի իճրա իթմէկէ ագը չիրքէթ էյլէտիքլէրինտէն, ումուրը թիւճարիէ վէ հուգուգիյէ վէ ճէզայիէ իշխուն ասհապը մէսալիհ ԴԱԼԱԹԱՏԻ, ՀԱԼԱՃԵԱՆ խանընտա մուսաիլէյհիւմին 22 վէ 23 նուսէրօրը եազբխանէլէրինէ միւրաճաաթ իտէպիլիրլէր։

20—13

غنية اللغات

ԿՈՒՆԵԼԷԹ–ԻԻԼ–ԼՈՒՂԱԹ

ՖՐԱՆՍԷԶԱՏԱՆ ԹԻՒՐՔԱՅԷՆ

ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԼԷՐԻ
ՄԻՔԱՑԷԼ ԱՇԷԵԱՆ ՎԷ ՄԷՀԷՄՄԷՏ ԵՒԻՔՐԻ

ԹԱՊԻ ՎԷ ՆԱՇԵՐԻ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Իշպու էսէր ֆրանսէզճա միւսթէամէլ պիլ ճիւմլէ լուղաթը ճամի վէ ֆէնոնի վէ սէնամ փէք չօք ըսթըլլահաթ վէ թապիրաթը ֆրանսէվիյէի տախի շամիլ օլուպ, խուսուսէն լուղաթը մէգզիւրէ միւթէատտիտ միսալէրլէ իյզահ օլունտուղու կիպի, ֆէնոնի վէ սէնամ լուղաթը էջլէ թարիֆաթ իլէ կէչիմէյէրէք հէր պիր լուղաթին թիւրքճէտէ մուգապիլի օլան լուղաթը պիթթահարրի պուլունուպ կէրէք թիւրքճէ վէ կէրէք լաթինճէ հրուֆաթ իլէ հիզալէրինտէ տէրճ օլունտուղունան, չիմտիյէ գատար պու եօլտա ճէմ վէ թէրճէմէ օլունան ասարը էն միւքեմմէլի վէ միւհթէվիյաթճա էն վասիի տիր։

Էսէրի մէզքիւր միւճէլլէտ օլտըզը հալտե իբի ճիլտի պիր ատէտ օսմանլը լիսասընա Պէկ օղլու վէ Իսթանպօլ էքսէր քիթապճը տիւքքեանլարընտա սաթը լուր։

Ֆիւլիյէթլէ խթիրասընը արզու իտէն զէվաթը Զաքմաքճըլար եօգուշընտա Ակոբեան խանընտա քեան Դարեգին Պաղտատլեան մաթպասընա միւրաճաաթ իթմէլերի իսթար օլունուր։

ՍԱՐՐԱՖԻԵԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՕՐՕԱՍԸ

Լօնտրա 14 Օգոստ.

Ինկլիւէհամը ինկ. Լիր.	100-1/16
Օամ. էհամը աչլլը	16-3/8
» » գաբանաը	16-7/16
» » Սէրի Ա	33-1/2
» » » Գ	18-5/8
» » » Ս	16-1/2
Օթօման 1871	69-1/2
Օսմանլը Գանդասը	11-
Ռուսիա իսթիգրազը	93-1/4
Մրսրը տուլ. մութահէրտէ	85-5/8
» իսթիյազլը	88-1/4
Տարրա Սանիէ (Մրսրը)	62-7/8
Ռօչիլտ իսթիգրազը	85-
Մա.արիսթ. էհամը 1877	-
Գամպիս Բարիզ 3 այ վասէ	25-386

Բարիզ 14 Օգոստ.

Ֆրանս. էհմ. 3 % Ֆր.	80-80
» » 4½ %	108-90
Եէնի Օամ. էհամը աչլլաը	16-50
» » » գաբանաը	16-62½

Մէտոտէլէ

Սեռի Գ.	18-20
» Ս.	16-50
Ռումէլի չըմէնտիֆէրի	41-25
Օսմանլը Բէֆիսի էհամը	-
Օամ. Գանգասը	527-50
Գրէտի Լիոնէ	536-25
Գրէտի Ֆոնսիէ	1315-
Լիոն ագսիոնը	-
Սուէյշ ագսիոնը	2007-50
Ռուսիա 5 % 1877	97-3/4
Իթալիա էհամը	94-55
Մսրը Ֆոնս. մութահրէտ	330-
Իւնան 5 % 1879	323-75
Գամպիս 3 այ վասէ	25-20

Վիէննա 14 Օգոստ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիս	125-40
Ռումէլի չըմէնտիֆէրի	20-20

(Եօրթու օլմագ միւնասէպէթիյլէ պու կիւն Գալաթա պօրսասը գաբալը տրր.)

ԻԼԱՆԱԹ

Խագինէի Խասսա Շահանէ
ճանիպը ա.խսինտէն

Հուպուպաթ անպարընն պիր սէնէլիք իտարէսի իչիւն մէլզում օլան եուլաֆլա սամանըն գարարը գաթիսի ադսթօսբրուսինին պէչինճի բազար էրթէսի կիւնի վէրիլէճէկինտէն, թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրտէ սաաթ նիհայէթ տօգուզա գատար Խագինէի Խասսի Շահանէտէ պուլունմալարը իլան օլունը։

30 Թէմմուզ 301

3—3

ՔԱՐԹ ՏԸ ՎԻԶԻԹ

Ա'լա քարթօն իլէ լաթիֆ սիւրէթտէ հէր լիսանտան օլարագ օն տագիգէ զարը ֆընտա թապ ու թէալիմ օլունուր։

ֆիյ 100 ատէտի 10 ղրշ.

Արզու իտէն զէվաթը, Ստամպօլտա Բակոբեան խանընտա Արամեան մաթպուսարնա միւրաճաաթ էյլէմէլերի։

ՔԻՐԱԼԸԳ ՕՏԱ

Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ 20 նօմէրօ իլէ մուրազգամ մաթպասմզտա 2-3 օտա քիրալըգ օլուպ, մէզքիւր օտալար՝ ավագաթ, թապիպ վէ տիշճի վէ պու միսիլիւ սէնաաթքէարլարա բէք միւնասիպ վէ էլվէրիշլի օլտըզը կիպի, քիթապ թէրթիպ ու թանզիմ իթտիրէն քիթապճըլարա տախի քիթապ թապը իչիւն մաքինա վէ հրուֆաթ մէվճուտ պուլունմասը հասէպիյլէ բէք զիյատէ ֆափտէպախշ օլտըզընտան, մէզքիւր օտալարըն իչիւնէ պիրտէն վէ եա այրը այրը թալիպ օլանլարըն՝ մաթպասմզա միւրաճաաթ իթմէլերի իլան օլունը։

10—5

ՔԻՐԱԼԸԳ ԽԱՆԷ

Սամաթիատա Աղա Համամընտա Ագարճա չէշմէսի իւզէրինտէ թրամվայ ճատտէսինտէ քեանին քեարիիր պիր պապ խանէ քիրայա վէրիլէճէկինտէն, թալիպ օլանլարըն մաթպասմզա միւրաճաաթ իթմէլերի իլան օլունը։

10—9

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT

ԲԱՐԻԶԻՆ ՈՒՄՈՒՄԻ ԷՄՆԻՅԷԹ ՎԷ ԻԹԻԳԱՐ ՍԱՆՏՂՂԸ

ԱՆՈՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԷՐՄԱՅԷ 1.000.000 ՖՐԱՆԳ

116 — ԲԱՐԻԶԻՆ ԼԱՖԱՅԷԹ ՄԷՏՏԱՆԸ — 116

Իշպու պանգանընն մուամէլաթը՝ Ֆրանսանընն բիյանգօլը էսհամընը բէչին ազէ վէ թագսիթլէ ֆիւրուխթ իթմէքտէն իպարէթ օլուպ, այտա 5, 10 վէ 20 ֆրանգ ալարագ թահվիլաթը մէզքիւրէնին քեաֆֆէսինտէն իթա վէ ֆիւրուխթ իտէր։ Միւշթէրի՝ ֆէնդէ էհամընը նօ-մէրօլուբընը ունէ տախ իտէր, վէ ԱԳՋԷՅԻ ԹԻՔՄԻԼ ԹԷԼԷՖԻՇԷ ԻԹՄԻՇԵ ԿԻՊԻ կէրէք չէքիլէն բիյանգօլարա վէ կէրէք ֆայզզ գուբօնլարընա հագգը օլուր։ Ա յլէ էմ-թոդէրէ՝ միւշթէրիլէրին թարիֆ իթտիրէլերի իգամէթկեաճա գատար կէօթիւրիլիր։

Գայտ օլունմագ իսթէյէն՝ Սթամպօլտա Պաղչէ գաբուսընտա 4 նումէրօրը մահալտէ թէքմիլ թիւրքիա իչիւն վէքիլը ումումի օլան Մ. ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ ՆԱՍԻԷ միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

Թիւրքիանըն պաշլըճա չէհրլէրինտէն ճէնթէլիք իթմէք վէ գայտ օլունմագ իսթէյէն օլուր իսէ, անկէր տախի Մ. Ա. ՆԱՍԻԷ միւրաճաաթ էյլէմէլի տիրլեր։

Գրուսատա ճէնթէթ՝ Յովհաննէս էֆէնտի Յ. Պոտուրեան տրր։

ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՏԱ ԳՈՒՐՕՆ ԳԱԶԻՆՕՍԸ

Պէյօղլունտա Գալաթա Սէրայը գուրպինտէ քեանին 186 նումէրօ իլէ մուրազգամ ԳՈՒՐՕՆ նամ մէհհուր գազինօնընն չիմտիյէ գատար լօգանթասը գաբալը պուլունուղը հալտէ, պու տէֆա նէվագրսը տիւիքմալ իչիւն մայլսը բումինին 12ՆճՆ բազար կիւնիւ քիւշատ օլունմուշ տրր։ Մէգքիւր լօգանթանընն նէզգաֆէթ վէ թագամ վէ մէֆրուշաթընն կիւզէլիկինի վէ ալաթուրգա թատմասընն նէֆասէթինի թէշրիֆ պույուրմաճագ ղէվաթը քիրամ թատմիգ պույուրմաճալարը վէ գազինօսընն տախ է՛ տէրէճէ ինպիսաթ վէ թէնէզզիւհէ խատիմ օլտուղընը արզ ու պէյանէ համէթ եօգ իսէ տէ, միւհէրրէտ միւհթէրէմ վէ միւթէպէր էհլիմիդին մէՄունիյէթ վէ մահզուզիյէթ վէ հիւսնի թէվէճճիհէյէրինի գազանճագ պէօյլէ պիր իտարէյէ մուվաֆֆէգ օլտուղըմըզընն իլան ու իխթարը իլէ քէսպը ֆախր ու չէրէֆ արզուսընտա օլտուղումըզը իլան իտէրիզ։

Գ-ոբրն էմինոբ տէրէոբրը

FARINE LACTÉE H. NESTLÉ

15 ՄԷԾԱԳԱԼԱՔ ՄԱՌԱՆՑՈՒԱԾՔՈՎ

21 RECOMPENSES
DONT
8 DIPLOMES D'HONNEUR
et
8 MEDAILES D'OR

Certificats nombreux
des
premières
autorités médicales

ՖԱՊՈՐԻԳԱ ՄԱՐԳԱՍԸ

ՔԻՒԶԻՒՔ ԶՕՃՈՒԳԼԱՐ ԻԶԻՆ ՄԻՒՔՄԷԼ ՆԱՖԱԳԱ

Քեաֆի մզզտարտա օլմայան անա սիւտունիւն եէրինի թութար, վէ սիւտտէն քէսմէյի գօլայլաշտըրըր, վէ զայէֆ գօլայ սինէր։— ՆԱԶԻՔ ՄԻԾՑԻԼԻ ԵԷԹԻՒԼԷՐ իչիւն տախի նաֆագա եէրինէ սուրէթը միֆիտէտ իսթիմալ օլունը։

Պիր չօգ թագլիալէրինտէն սազընրմագ իչիւն հէրգութու իւզէրինտէ
ՀԱՆՐԻ ՆԷՍԹԼԷ, Վէվէյ (Զուիցցէրիա)

նամ մուճիտինին իմզասը պուլունմասընա տըզդաթ իթմէլի տիր։

Պիսիմէլէ պէօյուք էճզաճը վէ սբէչար տիւքքեանլարընտա պուլունուր։

ԻՏԱԼԻԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

ՎԱԲՕՐԼԱՐԸՆԸՆ ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷԳԷԹԼԷՐԻ

Իշպու 1885 օգոստոսըն 1ինճի բէնճէնպիհ կիւնինտէն իթիպարէն

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻԾԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Ադ-ըրդան Քիւբրիւտ

ՍՐ. Տէ.
11 45 Գէօյիւք Ատա, Հէյպէլի, Գուրկազ, Գընալը
12 50 Բէնտիք, Գարթալ, Գ. Ատա, Հէյպէլի, (Գ. Ատատան 1.15տէ)
2 15 Գ. Ատա, Հէյպէլի, Գուրկազ, Գընալը
8 Բէնտիք, Գարթալ, Գ. Ատա, Հէյպէլի, Գուրկազ, Գընալը, Գատրքէօյ
(Գ. Ատատան սաաթ 8.45տէ)

Քիւբրիւ-դէն Ադ-ըր ճանդէն

2 15 Գատրքէօյ, Գընալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
8 15 Գընալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա,
9 45 Հէյպէլի, Գ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք,
10 45 Գընալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա,

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԷԼԻՐԻ

Ադ-ըրդան Քիւբրիւտ

11 50 Գ. Ատա, Հէյպէլի,
11 45 Բէնտիք, Գարթալ, Գ. Ատա, Հէյպէլի, Գուրկազ, Գընալը,
7 45 Գ. Ատա, Հէյպէլի, Գուրկազ Գընալը,
9 Բէնտիք, Գարթալ, Գ. Ատա, Հէյպ. Գուրկազ, Գընալը, Գատրքէօյ (Գ. Ատատան սաաթ 9 45տէ)

Քիւբրիւ-դէն Ադ-ըր

2 Գատրքէօյ, Գընալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք
3 Գընալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա,
10 Գընալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք
11 15 Հէյպէլի, Գ. Ատա։

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իւրէ-ղբ-ֆէնդէրէ ֆ-ռ-ըրդրէ-ն դ-ռ-ի-ոդէ

ԵԷՎՄԻԾԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Քիւբրիւ-դէն

ՍՐ. Տէ.
12 Գիլա Թէսատիֆ
12 45 Իզմիտէ Գթ. Ն. 2
5 10 Հէրէքէյէ » 4
8 10 Իզմիտէ » 6
10 30 Բէնտիյէ » 8
11 50 Բէնտիյէ » 10

Հայդար Բաշա

12 55 Բէնտիքտէն կէլէն գթ. Նօ. 1
2 25 Բէնտիքտէն » 5
5 55 Իզմիտտէն » 5
8 50 Գիլա Թէսատիֆ
11 15 Իզմիտտէն կէլէն 7
12 Գիլա Թէսատիֆ

ԴԱՏԸ ՔԷՕԹ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻԾԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ Քիւբ-դէն	Գ-ոբ-դէ-ն	ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ Քիւբ-դէն	Գ-ոբ-դէ-ն
ՍՐ. Տէ.	ՍՐ. Տէ.	ՍՐ. Տէ.	ՍՐ. Տէ.
11 50	11 50	12 15	12 15
12 15	12 15	1 15	1 15
1	1	2 15	2 15
1 45	1 45	3 15	3 15
2 50	2 50	4 15	4 15
3 15	3 15	5 15	5 15
4 15	4 15	6 15	6 15
5 50	5 50	9	9
9	9	10	10
9 45	9 50	11	11
10 50	10 15	12	12
11 15	11 10		
12	12		

ՄԱԳՐԻԲԷՕԹ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻԾԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Սոդոհ

12 Մագրիքէօյ, Սամաթիա։

Ադէր

11 15 Սամաթիա, Մագրիքէօյ։

ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ

Սոդոհ

1 50 Մագրիքէօյ, Սամաթիա։

Ադէր

10 50 Սամաթիա, Մագրիքէօյ։

ԶԱՐԳ

ԶԸՄԷՆՏԸՓԷՐԼԷՐԻ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ԻԼԷ ՔԻՒԶԻՒՔ-ԶԷՔՄԷՃԷ ԱՐԱՍԸՆՏԱ ԵՕԼՃՈՒ ԹՐԷՆԼԷՐԻ

1885 Մայիս 1տէն իթիպարէն եէնի էմրէ տէկին եօլ թարիֆասը։

ՍԹԱՄՊՕԼՏԱՆ ՔԻՒԶԻՒՔ-ԶԷՔՄԷՃԷԷ

ԹՐԷՆ ՆՈՒՄԷՐՕԼԱՐԸ	0	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60	62	64	66
ՍԹԱՄԻՕՆԼԱՐ	Սոդոհտան էյլէնէ գարը								ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹ									Էյլէնտէն ոթլամա գարը							
Սթամպօլ	6 17	6 50	7 15	7 42	8 14	8 43	9 12	9 42	10 20	10 39	11 17	11 49	12 49	1 49	2 21	2 58	3 27	4 3	4 34	5 10	5 39	6 12	6 32	7	7 30
Գուրգարու	6 28	7	7 27	7 53	8 25	8 54	9 23	9 53	10 30	10 49	11 28	12	12 59	2	2 23	3 09	3 38	4 14	4 45	5 21	5 50	6 23	6 42	7 11	7 41
Եէնի-Գարու				7 57		8 58			10 34	10 53	11 32	12 4	1 3	2 4	2 36	3 13	3 42	4 18	4 49	5 25	5 54	6 28		7 15	7 46
Տավուտ բաշա				8					10 37	10 56	11 35	12 7	1 6	2 7	2 39		3 45		4 52		5 57	6 31		7 18	7 49
Սամաթիա				8 6		9 4			10 42	11 1	11 40	12 12	1 11	2 12	2 44	3 19	3 50	4 24	4 57	5 31	6 2	6 36		7 23	7 54
Եէտի-Գուլէ	6 37	7 10	7 41	8 12	8 33	9 10	9 31	10 1	10 46	11 4	11 45	12 15	1 14	2 17	2 47	3 24	3 53	4 30	5	5 37	6 5	6 39	6 52	7 26	7 59
Մագրիքէօյ	6 48	7 23	8	8 24		9 22			10 58		11 58			2 29		3 36		4 42		5 49			7 6		8 10
Այ-Սթէֆանօ		7 33	8 14	8 54		9 32			11 08		12 09			2 39		3 46		4 52		5 59			7 18		
Քիւչիւք-Զէքմէճէ			8 25								12 18												7 27		

ՔԻՒԶԻՒՔ-ԶԷՔՄԷՃԷՏԷՆ ՍԹԱՄՊՕԼ

ԹՐԷՆ ՆՈՒՄԷՐՕԼԱՐԸ	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	61	63	65	1	67
ՍԹԱՄԻՕՆԼԱՐ	Սոդոհտան էյլէնէ գարը								ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹ									Էյլէնտէն ոթլամա գարը						
Քիւչիւք-Զէքմէճէ		6 34												1 40									6 38	
Այ-Սթէֆանօ		6 44		7 45		8 44		9 38			11 20			1 51		2 58		4 4		5 11		6 27	6 51	
Մագրիքէօյ	6	6 55	7 24	7 57		8 55		9 49			11 31			2 3		3 9		4 15		5 22		6 38	7 5	
Եէտի-Գուլէ	6 13	7 3	7 37	8 11	8 38	9 9	9 37	10 2	10 12	11 12	11 44	1 15	1 44	2 16	2 52	3 22	3 53	4 29	5 5	5 36	6 12	6 53	7 26	7 58
Սամաթիա	6 17	7 12	7 41	8 15	8 42	9 13	9 41		10 16	11 16	11 48	1 19	1 48	2 20	2 56	3 26	4 2	4 33	5 9	5 40		6 57		8 2
Տավուտ բաշա	6 22	7 17	7 46		8 47		9 46		10 21	11 21	11 53	1 24	1 53	2 25	3 2	3 31	4 7	4 38	5 14			7 2		8 7
Եէնի-Գարու	6 25	7 20	7 49	8 21	8 50	9 19	9 49		10 24	11 24	11 56	1 27	1 56	2 28	3 5	3 34	4 10	4 41	5 17	5 46		7 5		8 10
Գուրգարու	6 30	7 25	7 54	8 26	8 55	9 24	9 54	10 11	10 29	11 29	12 1	1 32	2 1	2 33	3 10	3 39	4 15	4 46	5 22	5 51	6 22	7 10	7 40	8 15
Սթամպօլ	6 39	7 34	8 3	8 35	9 4	9 33	10 3	10 20	10 38	11 38	12 10	1 41	2 10	2 42	3 19	3 48	4 24	4 55	5 31	6	6 31	7 20	7 50	8 24

Մ-ը-ղ-ը.— 1. ճէսամէթի ազ օլան եիւքլէր պիլա ֆարգ հէր թրէնտէ գապուլ օլունուր։ Լաքին ճէսամէթի օլան եիւքլէր՝ Տէրսաատէթ իլէ Մաքրիքէօյ պէյնինտէ վէ եա օնտան էօթէյէ իշլէյէն թրէնլէրտէ գապուլ օլունմագ տրր։

Մ-ը-ղ-ը.— 2. Նումէրօ 20 գաթար՝ ճուվաա վէ բազար կիւնլերի Ֆլորիատա թէվագդուֆ իտէճէք տիր։

ԻՇԼԷԹՄԷ ՄԻՒՏԻՐԻՃԷԹԻ